

KRONIKA NAUKOWA

Joanna Falkowska

Wydział Nauk Pedagogicznych
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Sprawozdanie z Konferencji naukowej pt.

**„BIOGRAFIE PEDAGOGICZNE –
KONTEKSTY ŹRÓDŁOWE”
(TORUŃ 11.05.2015)**

W dniu 11 maja 2015 roku na Wydziale Nauk Pedagogicznych odbyła się konferencja naukowa „Biografie pedagogiczne – konteksty źródłowe”, zorganizowana przez Katedrę Historii Myśli Pedagogicznej pod patronatem Towarzystwa Historii Edukacji. W obradach udział wzięli przedstawiciele z dziewięciu ośrodków uniwersyteckich. Zaproszeni goście reprezentowali: Uniwersytet Wrocławski (S. Walasek, B. Jędrychowska, K. Gandecka), Uniwersytet Opolski (E. Sapia-Drewniak), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (W. Jamrożek, J. Gulczyńska), Uniwersytet Łódzki (I. Michalska, G. Michalski), Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach (W. Chmielewski), Katolicki Uniwersytet Lubelski (R. Skrzyniarz, M. Opiela, A. Skrzypek), Akademię Ignatianum (A. Królikowska, B. Topij-Stempińska, P. Bieś), Uniwersytet Pontificia Salesiana w Rzymie (M. Wierzbicki) oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (W. Szulakiewicz, A. Wałęga, J. Falkowska, D. Grabowska). W konferencji wzięła także udział przedstawicielka Zgromadzenia Sióstr Urszulanek (M. Sztamborska).

W ramach obrad zaplanowana została sesja plenarna oraz dwie sekcje tematyczne pt. „Portrety zbiorowe uczonych i nauczycieli” i „Biografie jednostkowe nauczycieli i wychowawców”. Wygłoszone podczas spotkania referaty dotyczyły kontekstów źródłowych w badaniach biograficznych, stąd wiele miejsca w obradach poświęcono różnym rodzajom źródeł do portretów zbiorowych, jak i biografii poszczególnych uczonych, nauczycieli i wychowawców. Były to m.in.: źródła archiwalne, pamiętniki i wspomnienia, korespondencja, twórczość pedagogiczna oraz czasopisma. W trakcie sesji plenarnej wygłoszono cztery referaty. Zaprezentowano zatem wyzwania dla historyka wychowania wobec badań biograficznych w wystąpieniu S. Walasek. Przedstawiono wileńskie źródła do badań XIX-wiecznych biografii w ujęciu B. Jędrychowskiej. Ukazano również źródła do biografii łódzkich pedagogów w referacie I. i G. Michalskich, a także źródła i stan badań nad biografiami nauczycieli śląskich w opinii E. Sapii-Drewniak.

Dalsza część konferencji została podzielona przez organizatorów na dwie sekcje tematyczne. W sekcji pt. „Portrety zbiorowe uczonych i nauczycieli” przedmiotem rozważań uczyniono więc portrety zbiorowe. Były to rozważania dotyczące twórców poznańskiej pedagogiki uniwersyteckiej (W. Jamrożek), nauczycieli szkół jezuickich imperium rosyjskiego (1773–1820) w źródłach zakonnych (P. Bieś), nauczycieli galicyjskich w świetle „Szkoły” (A. Wałęga), Wielkopolanek końca XIX i początku XX wieku (J. Gulczyńska), Zgromadzenia Służebniczek Dębickich w świetle źródeł archiwalnych (A. Skrzypek), nauczycieli jeleniogórskich szkół powszechnych (1945–1956) (K. Gandecka). W tej części obrad zaprezentowano również zmagania z biografią w kontekście badań archiwalnych (R. Skrzyniarz).

Obrady sekcji pt. „Biografie jednostkowe nauczycieli i wychowawców” dotyczyły przede wszystkim źródeł do biografii nauczycieli, wychowawców i przedstawicieli polskiej myśli pedagogicznej. Obrady rozpoczęto od wystąpienia prezentującego obraz nauczyciela PRL-u w świetle własnych wspomnień (W. Chmielewski). W ramach tej sekcji przedstawiono także źródła do biografii i myśli pedagogicznej Edmunda Bojanowskiego (M. Opiela) oraz Bronisława Trentowskiego w jego życiu prywatnym w świetle listów tego filozofa (W. Szulakiewicz). Przedmiotem rozważań była także postać kardynała Augusta

Hlonda jako wychowawcy instytucji salezjańskich w źródłach archiwalnych i drukowanych (M. Wierzbicki). Zaprezentowano biografię pedagogiczną św. Urszuli Ledóchowskiej na podstawie takich źródeł jak korespondencja i wspomnienia (M. Sztamborska). Podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, jakich informacji może dostarczyć twórczość pedagogiczna w pracach nad biografią Antoniny Machczyńskiej (J. Falkowska). Ukazano również źródła do biografii pedagogicznej o. Józefa Boka (B. Topij-Stempińska), a także zaprezentowano wartość korespondencji Teofila Bzowskiego i Chyrowiaków. (A. Królikowska). Ostatni referat w tej części obrad dotyczył biografii pedagogicznej Mieczysława Opałka w świetle źródeł pamiętnikarskich (D. Grabowska).

Można zatem stwierdzić, że podejmowane w toku obrad zagadnienia i postawione w trakcie toruńskiej konferencji pytania ściśle dotyczyły badań biograficznych (zarówno w kontekście badań jednostkowych, jak i portretów zbiorowych) w pracy historyka wychowania. Autorzy wystąpień podkreślali możliwości tego rodzaju badań, ale także związane z nimi trudności i ograniczenia.